

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 51. ANULU XVIII.

Sabiuu, in 28 Iunie (10 Iulie) 1870.

Telegrafulu eoe do doue ori pe septimana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiuu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrieri francate, adreseate catra espeditura. Pretuluu prenumeratiunei pe Sabiuu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. ora pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si terti straine pe unu anu 12 fl. v. a. 6 fl. v. a.

Inseratielo se platescu pentru intia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetitio cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

pre o jumetate de anu (Iulie-December) alu anului 1870. — Pretuluu abonamentulu pre 1/2 de anu e:

Pentru Sabiuu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Transilvania si Monarchia austro-unguresca 4 fl. v. a.

Pentru Romania si strainatate 6 florinti.

DD: abonanti suntu rogati a nu intardii cu tramitarea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiunea ni se tramite francate — adresandu-le de dreptulu la

Editoria „Telegrafulu Romanu“ in Sabiuu.

Evenimente politice.

Spatuluu nu ne permite de a implini promisiunea nostra din numerulu trecutulu intru tote. Incepemu cu tote acestea a reproduce cuventarea dep. Alexandru Mocioni, pre carea o vomu continua in nrii viitori. Cetitorii si voru face judecata asupra cuventarei. Pana atunei inse spunemu judecata strainilor asupra ei, carea nu pote fi suspecta, ca aru magali. In o cor. originale tramisa din Pest'a la „Hr. Ztg.“ dice ca cuventarea acesta a facutu impressiune neobiceuita. In altu locu o numesce tactica abila a unui oratoru de tempuluu nou, deprinsu in parlamentarismu. Diariile unguresci incepandu dela „Pesti Naplo“ pana la „Magyar-Ujsag“ aflaru tote cuvinte de lauda si de respectu catra oratoru. Unele chiaru si aprobaza intru tote cele rostite de oratoru. Diet'a insasi a recunoscutu insemnatarea oratorulu, pentu ca dupa tote scirile ni se afirma, ca ea a fostu cu atentiune la tote cate a vorbitu oratorulu, de si cuventarea duru preste doue ore.

O percutere fugitiva a cuventariloru in ce stiunea organizarei municipioru ne arata ca si cu asta ocaziune cestiunea nationalitatiloru nu se pote evita de a nu fi atinsa. I r a n y i atinge, ca neincrederea nationalitatiloru se nutresce prin proiectu dupa cum e prezentatu de regimu, Mo c s a r y numesce proiectulu declarare de resbelu nationalitatiloru si o procedere artificiosa in magiarizare, precum era germanizarea lui Bach. B o r l e a , ca romanu a alinsu mai specialu cord'a acesta. Elu a biciuitu cu satira plina de efectu mai multe parti ale proiectulu.

Alta impregurare momentuosa ne relateza diariile de Vien'a. Ele spunu ca banc'a nationale din Vien'a a decisu, ca pana candu nu se va regula referinti'a baneci catra Ungaria, filialele sa privezieze mai bine asupra intreprinderiloru financiari ale Ungariei si asi imprumutulu celu non ungurescu de premie sa se accepteze la casele filiale ale baneci din Ungaria numai precatu corespundu dotatiunilo, iera la casele din Cislaitani sa nu se accepteze de locu. M o s u r a acesta lovesce viati'a financiare din Ungaria si va produce cursuri baze si unu feliu de necreditu; lovesce inse si unu numeru insemnatu de capitalisti cislaitani cari cumperara harthii, ce de altmintrea aveau garantie siguru.

In politic'a esterna suntu doue momente mai insemnate la ordinea dilei. Unulu este perspectiv'a de a veni pre tronulu celu vacantu alu Spaniei unu principe de Hohenzollern si adeca L e o p o l d u , fratele mai betranu (de 35 ani) alu Domnitorulu din Romania. Elu e ginerele lui Dom Fernando, fostulu rege in Portugalia, buna sea din partea tatascu a fostu o prin-

cesa Murat, va se dica, cumna'ta loi Napoleonu I, bun'a din partea mamei selea fostu Stephanie mareducesa de Baden, nascuta vicomtesse de Beauharnais si fiia adoptiva a lui Napoleonu. Cu tote aceste cetimu, ca pres'a francese se afla intr'unu paroxismu de friguri politice din caus'a acesta. Dupa tonulu celu iritatu alu preseii francese pote cugeta cineva ca ne aflamu in pres'ea unui resbelu. Diplomatii suntu in deplina activitate nu numai in Parisu, ci in tote partile si tota lumea se mira cum s'a pututu petrece tocmelile cu Bismarck si Primasiu in tacere incatu se poa surprinde lumea cu o fapta implinita cum se dice ca este primirea coronei spaniole de catra sasu disulu principe.

Alu doilea momentu este infalibilitatea papale, carea se dice ca se va publica in 17 Iuliu

Resultatele calatoriei Archiduculu Albrecht la Varsiovia langa tiarulu rusescu suntu decoratiunea Archiduculu cu crucea cea mare a ordinulu St. Georgiu si dupa „P. Ll.“ esprimerea dorintiei tiarulu de a se intalni cu Imperatulu Austriei.

Revista diariistica.

Pentru ca sa ne potemu face oresi care idea despre cele ce se petrecu astadi in Romania inregistramu ce aflamu de insemnatate dupa diariile de acolo.

Mai intai dice „Tromp. Carpat.“ in unu articulu deosebitu intitulatu „partiele din camera“ urmatoarele:

„Tote jurnalele se ocupa si se preocupa de partiele ce ar fi in camera si de impartirea lor.

Socotimu prematura acesta ocupare si preocupare a jurnaleloru, pentu ca, precum amu mai spus'o, la noi partile determinate nu suntu inca. Puteni omeni avemu despre cari se potemu dice cu incredentiare ca apartienu cutaroru seu cutaroru principie, cularej seu cutarei sisteme de guvernare si chiaru ca aru pote fi amici politici stabili cutarai seu cutarei persone.

Lucrurile ne dovedescu acestea pre tota dlu'a in diferitele impregiarai.

Characterulu nostru politicu este nestabile ca si positiunea nostra politica; si characterulu nostru naturalu este nestabile ca si clim'a nostra: ne stramutam cu aceeași inlesnire si rapede dintro' extremitate intr'alta, ca si efectele meteorice ale climate nostre.

Deci, este cu totulu de prisosu a calcula cum a sa fie si ce a sa faca aceste camere. Ne tnaemu strictu numai in ceea ce amu disu candu amu vedutu resultatulu alegeriloru, ca in aceste camere au intratu multe inteligentie emimente si multe capacitati probate. Intruni-se voru acestea spre actiuni bune seu spre actiuni rele? Seu se voru neutralisa, se voru desputernici unele pre altele si intr'unu casu si intr'altulu?

Amu mai disu iera ca privimu cu bucuria intrarea in camera a tuturor acelor persoane ce si au disu ele loru-si: fractiune libera si independenta, si carora noi amu disu, privindu miscarile si tendentiele lor, partitulu nationale si liberale in germene; si, amu combatutu vorb'a fractiune ca ilogica si neesprimandu nimicu.

Illogica, pentu ca din ce corpu pote fi acesta o fractiune? Libera si independenta iera nu amu intielesu in ce libera si de catra ce independenta! Pre candu partita nationale va sa dica: partit'a sclava, jurata si consacrata nationei si intereselor ei; precum si liberale va sa dica tindiindu, din ce in ce mai multu spre libertate, nefacandu nimicu contr'a libertatei.

Pentru acestea, cercelandu lucrurile in sine amu protestatu contr'a unei umiri care nu era nici espressionea nici definitiunea naturei lucrului.

Atatu amu disu si atatu dicemu pana acum, despre acesta camera si despre natur'a ei.

Credemu ca majoritatea inteligentiloru dintrens'a suntu de aceea inteligentie astimperate, ganditoare spre bine si rationandu asupra calioru conducatoresc mai deadreptulu si mai siguru spre bine.

Agitarilo paraponisitoru pana la desperare, nu ne facu nici o impressiune, pentu ca acesti desperati suntu pucini si cutedianti'a loru se va domoli negresitu prin altitudine ferma si decisa a spiritelor de ordine, de progresu, de libertate stabila si rationata.

Sa nu se supere dara lectorii nostri deca nu suntemu de parere sa facemu si noi ca celelalte jurnale, impartindu si sub-impartindu aceste camere in atati'a rosii, atati'a albi, atati'a fistichii, in atati'a cuzisici, atati'a carlisti, atati'a kogalnienisti, atati'a iepurenesi, pentu ca tote acestea suntu dupa noi nimic'a gota, si nu potu avea altu resultatu de catu resultatulu tragerei cu bombii de catra babe.

Credemu ca este bine, indata dupa constituirea camerelor, conformu constitutiunei, sa merga deputatii si senatorii prela trebele dumnealoru, pentu ca este tocmái timpulu adunarei productulu munci de pre campuri, si tocmái timpulu cautarei de sanatate.

Iera silinti'a ce pune jurnalulu „Romanulu“ sa continue acum lucrurile camerelor este pentu ca cei ce n'au muncitu nu au ce recolta, si pentu ca cei ce au sa lucreze in camere dupa post'a si ordinea jurnalulu „Romanulu“ suntu tocmái de aceti'a cari n'au prea muncitu si cari nu prea au ce recolta.

„Camer'a“ dice „Rom.“ nova tiene nici mane sieditia publica, din causa ca raportatoarele sectionei a 8-a singura in care guvernulu are majoritatea, n'au avutu inca destulu tempu pentu a depute raportulu seu in privinti'a verificarei alegeriloru, de si nu este nici o contestare serioasa in acea sectione. Pre catu puturamu afla, se spera ca pana Mercuri guvernulu va voi ca si acea sectione sa pervie a gasi tempu pentu a-si termina raportulu.

Acei cari mai au trebuinta de esplicari si de dovedi, in acesta privinta n'au de catu a trece la senatu, pentu a le gasi clare si depline, caci este d. Ioanu Manu, care nici odata n'au mersu si nu merge cotindu.

In sieditia senatulu de astadi, ministrulu de finace cere ca senatulu sa avizeze pentu completarea membriloru curtiei de compturi conformu legel. La acestea cuvinte ale ministrulu, d. Ioanu Manu dice ca senatulu nu se pote ocupa nici chiaru de acesta lucrare, mai multu mecanica si prescriba de lege, fiindu-ca elu, precumu si camera n'are de o cam data alta misiune si altu dreptu, dupa guvernulu si dupa d. Ioanu Manu, de catu a-si verificati' titlurile.

D. Ioanu Manu, acumu ca totu dem'a, a fostu sinceru si claru: a spusu verde ceea ce voiesce guvernulu, a trasu perdeaua si-a aretatu in tota frumseti'a ei uciderea, junghierea regimulu parlamentariu. Sa constatamu inca ca nici unu membru din senatu n'au protestatu, si ca astufeliu senatulu intregu a primitu ca guvernulu sa duca in tacere la junghiere constitutiunea si cu dens'a natione romana.

„Inform. bucur.“ in „Buletinulu dilei“ loru vorbescu despre camera asi:

Camer'a termina adi Sambota verificarii in sectioni. Pre Marti credemu ca va urma sieditia publica si se voru proclama deputatii necontestati, dupa care voru incepe fortunosele desbateri asupra alegeriloru contestate si mai alesu patate de sange ori de infam'a cooperare a bandelor.

Sa se invite consistoriului, de a continua lucrarea sa energica spre eluatarea deplinei autonomii bisericesci.

Dupre primirea resolutionilor, se alege un comitetu de 45 de insi, din preoti si mireni, care sa aduca la indeplinire conclusele adunarei si sa faca toti pasi necesari, spre a realiza dorinta sa populara.

Co acest'a finindu-se obiectele puse la ordinea zilei, mai rosti presedintele d. Georgiu de Hormosachi cuvintu de incheiere, unu cuventu, precum mai ca nu andi inca bunulo nostru poporu si, dupre urarea M. S. imperatului cu „se traiasca“ declarandu la 3 ore de amedi adunarea poporului de incheiata, in cea mai buna ordine si numai cu felicitari cordiale din partea inteligintiei si cu cantari de bucuria din partea agricultorilor si pecararilor se dusera fia-care in caleasa. „Albin'a“

Romani'a.

I. S. Domnulu a primitu in audientia pre d. consulu generale alu Greciei, care a avutu onorea a presint'a I. S. o scrisore a M. S. regelui elenilor.

Totu eri I. S. a primitu pre mai multi din domni reprezentanti ai puterilor streine, intre cari pre d. Melinet, aginte si consulu generale alu Franciei; pre d. Green, aginte si consulu generale alu Angliei, precum si pre d. reprezentante baronu Zulauff, cari pleca in congediu. I. S. n'a parasitu palatul din Bucuresci decatu pre la 6 ore ser'a, fiindu ca a mai primitu si alte audientie particulare.

Varietati.

** Ni se tramite spre publicare urmatoarele, cari tratéza despre unu lucru pré de putienu interesu publicu in genere. Incetati pentru D-dieu cu lucruri de aceste, căci altu felu vomu fi siliti a ve inchide colonele.

Declaratiune.

Cumca subscrisulu nu a abusat de numele parochului Teodoru Naritia nici odata, cum ca nu amu fostu eu corespondentele aceia ce a combatutu frasele neadeverate si mistificatore a corespondentului anonimu din Abruda despre vorbirile intemplate cu ocazionea alegerei deputatului clericalu — care corespondente anonimu nu se sfise a plesni unu publicu numerosu in fatia cu asertiuni false si acum nu s'a gânditu nici cátu de pucinu a seduce pre 18 insi ai intari acele neadeveruri, pentru care facta acum voru avea a se rectifica inaintea tribunalului de presa din Sabiu, de a căru decisiune mi rezerveza a o publicu in colonele acestui diariu. Dechiaru cumca corespondenti'a d. Teodoru Naritia este a lui, precum elu o recunose si acum. Iera cu privire la intrebarea pusa implinirea mandatului meu ca deputatu nu sum celoru 18 insi cu nici unu respunsu detoriu, căci domni'a-loru cá preoti nu m'a alesu si nici au dereptu a me intrebá, ci cu acelu respunsu sum datoriu numai conscientiei mele si celoru ce m'au alesu. Cá cei 18 insi sa scie ca ce este elocinti'a d. protopopu I. Galu si indreptezu a se adresá cátra on. publicu ce au luat parte la hanchetulu datu cu ocazionea inaugurarei gimnasiunului din Bradu, unde d-sea a aretatu cei'a ce póte in art'a vorbirei. —

Deputatulu mirénu alu cercului XIII.

Epistola deschisa.

Frate parinte Dionisie! Eu dela articolulu pre datu nu me abatu sub nici unu cuventu si nice aceea o cunoscu a fi adeverata ce s'au scrisu acum in próspectu din partea anonimului, cumca eu m'a-siu fi declaratu in fati'a mai multoru ómeni, onesti, ca respunsulu sub numele meu nu aru fi alu meu si nu l'a-siu cunose de atare. — Acést'a o respingu din parte-mi si demintiescu căci deca venimu la péna voru mai fi si altele care mai pre largu in fati'a publicului cetitoriu le voiu desfasiura, prin acést'a nu voiescu alt'a decatu, a descoperi adeverulu, daru nu elu intonecá, apoi va judecá onoratulu publicu cetitoriu.

Sohodolu 14 Iuniu st. v. 1870.

Teodoru Naritia
Parochu gr-or. in Sohodolu.

** La 13 Iuniu a avutu locu unu accidentu pre calea ferata in comun'a Cosmesci, judetiulu Sucev'a. Acést'a trista intemulare a provenitu din caus'a relái astediaru a sineloru, alu căroru nivellu

nefindu bine stabilitu si ele nefindu bine insiurupate un'a cu alt'a, la punctulu loru de unire, s'a produsu o sfundare, astfelu ca matura locomotivei a venit de s'au opritu in capatul celei de pre urma sine, rupendu-se si deplasandu sin'a de unde ia urmatu derailarea. Atunci, masinistulu, oprindu instantaneu aburei, tievele conductrice s'au spartu si masin'a dimpreuna cu unu vagonu, incarcatu cu bucate, s'a resturnatu, cadiendu sub dens'a ingineriulu trenului, numitu Maresiu; asemeaea a fostu strivitu unu vagonu incarcatu cu bagajiele pasageriloru. Numai persoanele aflate pre locomotiva au fostu atinse de acestu accidentu, dintre cari doi focari, doi masinisti si unu ofisiante au si muritu iera din pasageri n'au fostu nici unu ranitu. O locomobila a fostu adusa de la stati'a Pasicani, spre a transportá la destinatia vágonele cu pasageri.

** Bandistu prinsu. Aflámu ca vestitul hotiu, de prin judetiele invecinate cu Bucurescii, numitu pre acolo Stanu Golea iera pre aicea se purta cu numele de Stefanu Alesandru, judecatu de tribunale pentru hotii si omoruri, condamnata la inchisoare pre viétia, si care in anulu 1868, ucidiendu sentina dela arestu, au fugitu, — s'au prinsu alalta eri de cátra politia. Se dice ca acestu tihariu vajnicu, este siefulu bandeii ce de mai multe ori au esitu prela drumurile din giurulu orasiului nostru, batendu demorte si predandu pre nenorocitiu ce le cadea in máne; acést'a s'aru fi probatu din lucrurile gasite la elu, dela pradarea de curendu a tinerului lassyanu, a doi harabagii si stalcirea a unoru curieri care erau cu dñsii. La cele din urma, faptasiulu singuru au declaratu astadi crimele in presentia dñui politiaiu, a dñui procuroru si a dñui lassyanu; intre altele a elu au impuscatu si pre 2 dorobanti ce-lu urmareu, ca din nechibduintia au suferitu, scapandu tihariu.

Bandistulu sta arestatu, urmandu-se instructiunile. — Se dice ca d. politiaiu, din propriele sele mijloce, aru fi cheltuitu 5—10 napoleoni, cu urmarea acestui hotiu.

S'au mai prinsu eri inca unu potlogara Némtiu, care predandu pre unu otelieriu dela Brail'a, de vre-o 50 napoleoni taindu-i pantalonii si bezunariulu, de unde-i au scosu pung'a cu bani, — s'au refugiatu aici, dara au datu preste ispita, prindiendu-lu politia.

** Gardistulu civicu. Din Galati scrie: Comerciulu. Miscările comerciale ale portului, transactionile, se pare a fi mai animate in populoi, gráne ghirce si secara.

Pretiriile curente suntu:

Gráu ghirca de la 240—270 kil'a de Galati.
Arnautu „ „ 200—215 „ „
Popusioi „ „ 142—143 „ „
Secara „ „ 148—155 „ „
Depositulu de gráu e fórte micu, pána la 2000 kile. — popusioi vre-o 20,000 kile, — secara cá la 1000 kile.

Corabii suntu pucine, inse se ascépta sa sosésca. — Navlulu astadi este urcatu. Ploile au incuragiatu lumea, nutrindu sperantiele de o buna recolta.

Edictu.

Georgiu Munteanu din Bodu, carele de 14 luni, parasi cu necredintia pre legiuita sea socia Ecaterin'a Halmageanu la 2 septamáni dñpa casatori'a loru, — este prin acést'a citatu, cá in terminu de unu anu si o di, dela datulu presinte, sa se ipresentédie inaintea subscrisului la scaunulu protopopescu, căci la din contra, si in absentia dento-
2—38

Burs'a de Vien'a.

Din 27 Iuniu (9 Iul.) 1870.

Metalicele 5%	58 90	Act. de creditu	249 70
Imprumut. nat. 5%	66 80	Argentulu	119 25
Actiile de banca	709	Galbinulu	5 83

10,000

Dileri la drumulu de feru

afila ocupatiune durabila la cladirea drumului de feru langa Sabiu pre langa un'a tacsu de 1 fl. v. a. pre di.

Insinuarile se facu in Sabiu afara de tranjamentu la inceputulu drumului spre Mediasiu.